

Faydası için mi oruç tutuyoruz?

Ramazan ayının başlangıcında medyada ve dost meclislerinde iki tip konuşma söz konusudur: Orucun faydaları ve niçin oruç tutulması gerektiği ile, oruç tutmaması gerekenlerin sayısını iyice artıran, sanki oruca karşıymış gibi bir imaj veren konuşmalar.

Aslında her ikisi de yerine göre doğrudur. Sağlıklı bir insanın hayatında orucun bildiğimiz pek çok faydasının yanında, henüz farkına varılıp keşfedilemeyen yönleri de vardır. Biliyoruz ki, orucu emreden; insanı yaratan ve onun için en faydalı şeyin ne olduğunu bilen ihsan sahibi Rabbimiz'dir. O'nun her işinde hikmeti vardır.

Bazı durumlarda orucun tutulmaması gerektiğini de yine dinimiz bildirmektedir. Bunlar konuyla ilgili kitaplarda detaylı olarak açıklanmıştır.

Orucun ferdi ve içtimai pek çok faydası vardır. Belli bir miktar açlığın insan vücuduna faydasını bugün inkâr eden kimse bulmak zordur. Oruçla devamlı çalışan sindirim sistemine bir

denge gelir. Toklar açın halinden biraz olsun anlamaya başlar... Evet, orucun dünyevi faydası çoktur; ama onun asıl faydasını, Allah'ın emrini samimi bir niyetle yerine getiren mü'minler ahirette göreceklerdir. Allah'ın rızası hiçbir şeye değiştirilmeyecek kıymettendir.

Allah Resûlü (s.a.s.), 'İnsanın amellerinin sevabı on mislinden yedi yüz misline kadar katlanarak verilir.' buyurduktan sonra şu açıklamayı yapar: Cenab-ı Allah şöyle buyurmuştur: 'Oruç bu kaidenin dışındadır. Çünkü o sırf Benim için tutulur. Onu tutanın mükâfatını da bizzat Ben takdir eder, veririm. Kulum şehvetini, yeme ve içmesini benim için terk etmiştir. Oruç tutan için iki sevinç vardır. Biri, orucunu açtığı zamanki iftar sevinci, diğeri de Rabb'ine kavuştuğu zamanki sevincidir...' (Buharî, Savm 9; Müslim, Sıyam 164) Hadisten de anlıyoruz ki, oruç sadece Allah rızası için tutulur, onun için tutulmalıdır. Başka niyetlerle oruç tutanlar niyetlerinin karşılığını alacak, ancak ahirete oruç gibi bir cehennem ateşinden koruyucu bir kalkan gönderemeyeceklerdir.

İbadet Allah emrettiği için yapılır

İbadetlerde asıl olan Allah'ın emridir. İbadetler yalnızca Allah emrettiği için ve O'nun emrettiği şekilde yapılır. Buna dinî terim olarak taabudilik diyoruz. Buna göre biz ibadetlerin Allah ve Resûlü tarafından belirlenmiş şekil ve formlarını değiştiremez, aslı olmayan yeni bir ibadet şekli ortaya koyamayız. İbadetlere başka niyetler girerse o ibadeti boşa çıkartır. Hatta ahirette, yapanın aleyhine çevirebilir. Biz jimnastik yapmak için namaz kılmadığımız gibi, perhiz, diyet veya midemizi dinlendirmek için de oruç tutmayız. Bunlar orucun tabii neticeleri olabilir. Ancak niyet, diyet olursa bu, oruç olmaz. Nitekim Allah Resûlü bu durumu anlattığı hadislerinde, "Nice oruç tutanlar vardır ki, tuttıkları oruçtan yanlarına sadece çek-

tikleri açlık ve susuzluk kalır. Nice gece namazı kılanlar vardır ki, onların da yanına uykusuzluk kalır.” (Müsned, 2/373; İbn Mâce, Sıyâm 21) buyurmuşlardır.

Allah’ın rızasına uygun olan oruç ise sadece mideye değil, bütün azalara tutturulan oruçtur. Efendimiz bir hadis-i şeriflerinde: “Her kim yalan söylemeyi ve yalanla iş görmeyi terk etmezse (bilsin ki) onun yiyip içmeyi bırakarak oruç tutmasına Allah’ın ihtiyacı yoktur, bunlar Allah nezdinde makbul olmaz.” (Buharî, Savm 8) Başka bir hadislerinde ise durum şu şekilde ifade edilir: “Gerçek oruç, sadece yiyip içmeyi bırakarak değil, boş ve hayâsızca sözleri de terk ederek tutulan oruçtur.” (Beyhaki, Sünen, 4/270) Bu şekilde tutulan orucun mükaafatı da pek büyüktür: “Kim inanarak ve alacağı sevabı Allah’tan bekleyerek Ramazan orucunu tutarsa onun geçmiş günahları affedilir.” (Buharî, Savm 6)

Her kim yalan söylemeyi ve yalanla iş görmeyi terk etmezse (bilsin ki) onun yiyip içmeyi bırakarak oruç tutmasına Allah’ın ihtiyacı yoktur, bunlar Allah nezdinde makbul olmaz.

Farz-ı muhal diyerek şöyle bir değerlendirme yapabiliriz: İleride tıp çok gelişse ve normal insanlar için orucun hiçbir faydası olmadığını, hatta yeme düzeni değiştiğinden dolayı çoğu kimse için zararlı olduğunu iddia etse, dahası bu konuda bir kısım bulgular ortaya koysa; biz Müslümanlar yine de oruç tutmaya devam edeceğiz ve bu konuda oruç emrini değil, kendimizi sorgulayacağız, nasıl Allah’ın emrine uygun olmayan bünyelere sahip insanlar olduğumuz konusunda değerlendirmeler yapmaya çalışacağız.